

91

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu'nda ve 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanun Teklifim gerekçesi ile ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Hamik Hacıoğlu
Balıkesir Mv.

Serim Kılıç
1st Mv

Dr. Mehmet ŞEKER
Gaziantep Milletvekili

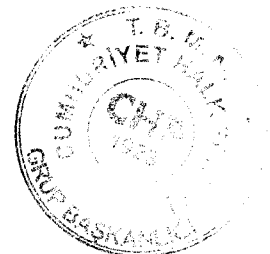
İhsan Kalkan
Samsun

Kadir Gökmen
1st Mv

Ali SARIBAZ
G. Karabük Mv

Ali NALIN
Ankara Mv.

Gürhan AAR
Antalya
Mv

TBMM BAŞKANLIĞI					
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Kadın Erkek Fırat Bölgesi				
Konuyu	Adalet				
Tarih	08. Subat 2012				
Özellik	Bşk. Yrd.	Ad. Yrd.	Bşk. Yrd.	Öz. Sek. Yrd.	2/335
2.2	16	2.2			
TBMM BAŞKANI	[Signature]				

T B M M Kanunlar ve Kararlar Bşk.lığı
25 Ocak 2012
Numara :

T B M M KÜTÜPHANE VE ARŞİV HİZM. BAŞKANLIĞI
25 Ocak 2012
No : 77597

GENEL GEREKÇE

Uluslararası literatürde 18 yaş altı evlilikler “erken evlilikler”, 18 yaş altında evlenen kız çocukları ise “çocuk gelinler” olarak geçmektedirler. Yapılan araştırmalara göre Türkiye’de 18 yaş altında yapılan evliliklerin toplam evlilikler içindeki oranı yüzde 40’a yaklaşmıştır. Çocuk gelin sayısı ise 5,5 milyon civarındadır.

Erken yaş evlilikleri, evlendirilen bireyden başlayarak domino etkisiyle tüm toplumda olumsuz sonuçlar yaratmaktadır. Fiziksel ve ruhsal gelişimini tamamlamadan evlendirilen kız çocukları eğitimsizlik, yoksulluk, cahillik ve bağımlılık çukuruna itilmekte; fiziksel, duygusal ve cinsel şiddete maruz kalmaktadırlar. Konuyla ilgili yapılan araştırmalar, erken yaş evliliklerinin toplumumuzdaki kadın-erkek eşitsizliği uçurumunu derinleştirdiğini ortaya koymuştur. 23 üncü yasama döneminde, Kayıp Çocuklar Başta Olmak Üzere Çocukların Mağdur Olduğu Sorunların Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırma Komisyonu tarafından yapılan araştırma ve incelemelere göre; çocukların cinsel istismara ve fiziksel şiddete maruz kalmalarının ortak nedenlerinden biri erken yaşta yapılan evliliklerdir. Erken yaş evliliklerinin getirdiği bir diğer olumsuzluk ise erken yaş gebelik ve doğum ile birlikte ortaya çıkan anne ve bebek ölümlerindeki artıştır. Konuyla ilgili yapılan araştırmalar, erken yaş gebeliklerinde, gebelik ve doğuma bağlı anne ölümlerinin 4 kat fazla olduğunu göstermektedir. Tüm bu bahsedilen olumsuzluklar ise ülkemizin gelişmişlik seviyesini aşağıya çekmektedir. Çünkü kadınların siyasi alanda, ekonomik alanda, sosyal hayatta aktif rol almadığı toplumların gelişmişlik seviyesine ulaşamayacakları aşikârdır. Erken yaş evlilikleri de kız çocuklarımızın eğitim hakkını kullanabilmesinin, istihdama ve sosyal hayata katılabilmesinin önünde büyük bir engeldir. Dolayısıyla, erken evlilikler ve çocuk gelinler sorunu gelişmekte olan ülkemizin çözmesi gereken en önemli sorunlardan biridir. Ekonomik yetersizlikler, gelenekler, dini pratikler sonucu ortaya çıkan erken evlilikler ve çocuk gelinler sorunu ile mücadele edebilmek için öncelikle konuyla ilgili kanunlarımız arasındaki uyumsuzluğun giderilmesi gerekmektedir.

Türk Medeni Kanunu’na göre erginlik 18 yaşının doldurulmasıyla başlamaktadır. Çocuk Koruma Kanunu’na göre 18 yaşını doldurmamış birey “çocuk” olarak tanımlanmaktadır. 1948 yılında kabul ettiğimiz İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ve 1995 yılında uygulamaya koyduğumuz Çocuk Hakları Sözleşmesi gibi uluslararası anlaşmalarda da bireylerin evlilik yaşları onsekiz olarak kabul edilmiştir. Diğer taraftan, Türk Medeni Kanunu’nda evlilik için yaş sınırı onyeddi olarak belirlenmiş, olağanüstü koşullarda ise hâkim onayıyla onaltı yaşında da evliliğin yolu açılmıştır. Türk Ceza Kanunu’nda yer alan “onbeş yaşını doldurmuş bir kız çocuğuyla evlenen kişinin, şikâyet üzerine, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılacağı” hükmüyle ise evlilik yaşı zımni olarak onsekiz yaşın altında tutulmaktadır. Yine Türk Ceza Kanunu’nda çocukların cinsel istismarına yönelik suçlar açıklanırken, “çocuk” onbeş yaşını tamamlamamış birey olarak tanımlanmaktadır.

Yukarıda bahsedilen nedenler göstermektedir ki erken yaşta yaptırılan evlilikler çocuk hakları, insan hakları ve kadın hakları ihlallerine neden olmaktadır. Geleneksel, dinsel ve ekonomik nedenlerle yaptırılan erken yaş evliliklere dur demenin başlangıç noktası ise evlilik yaşının onsekize yükseltilmesi ve kanunlarımız arasındaki uyumsuzlukların giderilmesidir.

Kanun teklifi ile evlilik yaşının onsekize çekilmesi ve konuyla ilgili kanunlarımız arasındaki uyumsuzlukların giderilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile, evlilik yaşının onsekize çıkarılması, böylece çocuk yaşta yapılan evliliklerin önüne geçilmesi ve erken yaşta yapılan evlilikler nedeniyle çocukların karşılaştıkları mağduriyetlerin önlenmesi öngörülmektedir.

MADDE 2- Türk Medeni Kanunu'nun 124 üncü maddesinde, evlilik yaşının Medeni Kanunda ergin olma yaşı olarak belirlenen onsekize çıkarılmasıyla, evlenme ile ergin olma düzenlemesine gerek kalmadığından ilgili hüküm kanundan çıkarılmaktadır.

MADDE 3- Madde ile, Türk Ceza Kanunu'nda "çocukların cinsel istismarı" ile ilgili düzenlemedeki yaş sınırı, Türk Medeni Kanunu ve Çocuk Koruma Kanunu'nda bireyin çocuk olarak değerlendirilmesini sağlayan "yaş" sınırı ile aynı seviyeye getirilerek, Kanunlar arasındaki çelişkinin ortadan kaldırılması öngörülmektedir.

MADDE 4- Madde ile, Türk Ceza Kanunu'nda çocukların "reşit olmayanla cinsel ilişki"ye ilişkin düzenlemedeki yaş sınırı, Türk Medeni Kanunu ve Çocuk Koruma Kanunu'nda bireyin çocuk olarak değerlendirilmesini sağlayan "yaş" sınırı ile aynı seviyeye getirilerek, Kanunlar arasındaki çelişkinin ortadan kaldırılması öngörülmektedir.

MADDE 5- Yürürlük maddesidir.

MADDE 6- Yürütme maddesidir.

TÜRK MEDENİ KANUNU'NDA VE TÜRK CEZA KANUNU'NDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 124 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Erkek veya kadın onsekiz yaşını doldurmadıkça evlenemez.”

MADDE 2- 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 11 inci maddesinin ikinci fıkrasındaki “Evlenme kişiyi ergin kılar” ifadesi çıkarılmıştır.

MADDE 3- 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 103 üncü maddesinin 1 inci fıkrasının a bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Onsekiz yaşını tamamlamamış veya tamamlamış olmakla birlikte fiilin hukukî anlam ve sonuçlarını algılama yeteneği gelişmemiş olan çocuklara karşı gerçekleştirilen her türlü cinsel davranış”

MADDE 4- 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 104 üncü maddesinin 1 inci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Cebir, tehdit ve hile olmaksızın, onsekiz yaşını doldurmamış olan çocukla cinsel ilişkide bulunan kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.”

MADDE 5- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6- Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

